

De tweede ploeg begaf zich op weg.

— Wij hebben nog tijd, hernam de kapitein. We zullen Janneken de Zanger hier afwachten.

ZEVEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

DE UITVOERING.

— Dus zoals afgesproken is, zei de notaris tot de kopers, met wie hij na afloop der beschrijvingen een glas bier gedronken had. Kom, August, 't wordt hoog tijd voor ons. De avond begint reeds te vallen en voor we halfweg zijn, is het al duister.

— Ik zal inspannen, antwoordde de koetsier, zijn warm plaatsje nabij het vuur, waar hij geluisterd, gemijmerd en geslapen had, verlatende.

Weldra stond het ouderwetse koetsje van de ambtenaar voor de deur.

De notaris groette 't gezelschap en steeg in. De waard, die hem naar buiten vergezeld had, nam beleefd zijn muts af en wenste nog een goede reis.

— Ju Bles, zo moedigde de voerman het paard aan, dat het al spoedig in een draf zette.

't Was een open rijtuigje. De notaris, die naast de koetsier zat, trok de kraag van zijn frak recht en mompelde:

— 't Is koud, August.

— Ja, mijnheer, en de lucht schijnt me zo vriesachtig toe. Ik geloof dat het deze nacht bakken zal.

— Nu wat vorst zal geen kwaad doen. We hadden toch wel wat vroeger kunnen vertrekken. 't Is al donkerder dan ik dacht.

— Ja, de duisternis valt rap, dat bedriegt. De baan is ook niet al te goed, zodat we niet snel genoeg vooruit geraken.

— Och, we moeten nog niet vrezen voor onaangename ontmoetingen, want 't is nog te vroeg voor de rovers.

August antwoordde niet. Dacht hij wellicht aan de Brabantse kooplieden, die een blinde en een kreupele tegenkwamen, verhaal, dat hij gehoord had en hetwelk de lezers kennen van de muldersknecht?

Het paard liep nu op een sukkeldrafje.

De notaris berekende hoeveel winst die verkoping hem opgebracht had; de koetsier mijmerde over het avondmaal, dat hem straks in de warme keuken wachtte. De weg liep nu door het bos.

Eensklaps bleef het dier staan.

— Wat is dat nu? mompelde August. Allo Bles, verlangt ge dan niet naar uw stal? Vooruit, wat scheelt er toch aan?

— 't Is of het dier bang is, zei de notaris. Ik hoor toch niets.

— Dat heb ik nu nog nooit tegengekomen, en zulke streken zijn we van Bles niet gewoon. Ha, wacht, daar ligt een hoop hout op de baan. Zeker een bussel door een houtraper verloren. Had hij hem dan maar in het bos laten vallen. Mijnheer, houd de lijn eens, ik zal die hinderpaal uit de weg doen.

De koetsier stapte af en begaf zich naar de hoop, die de weg versperde.

Toen hij zich bukte, sprongen er enige mannen te voorschijn. Twee pakten de voerman vast en sleepten hem tussen de bomen; twee hielden het paard in bedwang en de overigen maakten zich van de notaris meester.

— Geen geschreeuw! zei Brandijzer met doffe stem en hij legde 't koude lemmer van zijn mes op de wang van de ambtenaar. Rap al uw geld of ge zijt er aan!

De notaris sidderde... hij was meer dood dan levend.

— Verstaat ge me niet! hernam de schelm. Of moet ik u naar de andere wereld helpen, uw lijk in het bos sleuren, om dan op mijn gemak uw zakken te lichten. Vlug, we hebben geen tijd te verliezen.

— Ach... deernis... deernis! kermde de ongelukkige, nu ten volle zijn hachelijke toestand beseffende.

— Geld moeten we hebben... al uw geld. 't Is de laatste maal, dat ik het u vraag. En de bandiet drukte zijn mes wat sterker tegen de wang.

— Hier... sprak de ambtenaar klagend, hier is mijn geld.

Hij trok een beurs uit zijn zak en gaf die aan Brandijzer.

Simon onderzocht nu verder de zakken van het slachtoffer, nam alle papieren, welke hij vinden kon en riep:

— 't Is gedaan! Vooruit, we zijn weg!

De mannen sprongen naar beneden en allen vloden 't bos in.

De koetsier, die nu ook zijn vrijheid terug had, kwam weer op de baan en kermde als een kind.

— Ze hebben mijn meester vermoord... ach God, wat nu gedaan?... Ach, wat overkomt mij!

— August, zijt ge daar? riep de ander.

— Ha, mijnheer, leeft ge nog? Ik vreesde dat de schelmen u gedood hadden.

— Welk een ongeluk! Ik ben al mijn geld kwijt. Rap, laten wij voortrijden, aleer er ons iets ergers overkomt. Oh, wat een vreselijke plaats hier! Nooit ga ik nog in de donker op de baan.

Het rijtuig rolde verder. De mannen sidderden nog van schrik. Bleek als de dood kwamen ze thuis, waar hun ontzetting zich mededeelde aan de huisgenoten.

De burgemeester en de veldwachter werden verwittigd, maar wat vermochten zij tegen de bende, die bijna straffeloos haar misdaden plegen kon, zolang er van hoger hand geen ernstige maatre-

Gelukkig rook Snelloper lont. (Blz. 204)

gelen genomen werden? De notaris moest zich troosten over zijn verlies en mocht zich zelfs gelukkig rekenen, ten minste nog het leven behouden te hebben.

Maar die winter zag men hem niet meer na vier uur op de baan. Liever weigerde hij de verkopeningen in andere gemeenten.

Welgemoed kwamen de rovers bij hun hoofdman. De buit viel mee.

**
*

Kort na de notaris was ook Van Daal vertrokken. Vijf struise boeren, die dezelfde weg op moesten, reden met hem mee.

— Met wat goede wil kunnen we allen in mijn koets, zei de houthandelaar. Er gaan vele makke schapen in een hok. En wat nauw bij elkander is warm.

Vrolijk reden ze weg, onbewust van het gevaar dat hen dreigde.

Van Daal bezat een goed paard, voor wie de koets met de reizigers geen zware last was.

Men volgde aanvankelijk dezelfde weg als de notaris, maar wendde toen af in de richting van Idegem.

Plotseling hoorden de mannen een langgerekt gefluit.

— Opgepast! zei Van Daal snel. Er is onraad. Neemt allen uw wapens!

Ondertussen zette hij zijn paard tot meerdere spoed aan. Het dier draafde snel en de koets botste vervaarlijk.

— Nog rapper! mompelde de houthandelaar. Vooruit, Vos!

Hij legde de zweep over zijn ros.

Daar sprong van weerskanten de baan een rover te voorschijn.

Een schot werd gelost... nog een... de kogels vlogen over het paard heen. Maar ook Van Daal vuurde zijn pistool af; een der rovers viel, een rauwe gil slakende, neer.

— Dat is een! riep de houthandelaar en met de zweep gaf hij de andere bandiet een geweldige slag.

Het paard steigerde... een der boeren greep de teugel... en voort schoot Vos als een pijl uit de boog.

Al de bandieten waren nu op de weg, doch zagen de koets voortrijden, zonder dat het hun mogelijk was ze in te halen.

De rovers vloekten over deze mislukking.

— We hadden een boomstam over de weg moeten leggen, zei Schaepdrijver.

— Ze kwamen vroeger dan wij dachten, sprak Pier Broos. Ze verrasten ons. De baas zal een vies gezicht trekken, jongens!

— Hij mislukt toch ook wel eens! riep Rosse Sis verstoord. Maar laten we liever naar onze makkers kijken, die ginds achter bleven, toen wij het rijtuig wilden volgen. Ze zullen toch zeker niet getroffen zijn!

De schelmen keerden op hun stappen terug.

— 't Zijn Stan en Pol, zei Reepmaker. Waarachtig, een van hen ligt op de grond te kermen.

— Komt spoedig, riep Stan, Pol ligt hier voor dood. Mijn gelaat brandt als het ware van een striemende zweeps slag.

— Ach! kermde Pol... ik ben er aan... een kogel trof mijn borst. Enige rovers bukten zich over de gekwetste.

— Ik ben dodelijk gewond... ik ben er aan... stamelde deze klagend. Ach, Jan De Lichte... 't Is uw schuld... ik sterf als een moordenaar... ik durf niet... en ik moet...

— Kalm, kalm, troostte Reepmaker. Misschien kunnen wij u helpen.

— Neen... neen... er zal iets breken... hier in mijn borst... ik sterf... ach God... ik durf niet... ik ben een ellendeling... ik durf niet...

— Moed, jongen, we zullen uw wonde verbinden.

— Vrienden... deernis... haalt... een... priester, kloeg de rampzalige rover. Toe... haalt...

Maar hij kon de zin niet voleindigen. Een bloedstroom gutste uit zijn mond. De ongelukkige snakte naar adem.

— Laten wij hem in het bos brengen! ried Reepmaker.

Men nam de gewonde makker op. Deze kermde nu stil.

— Jan De Lichte... stamelde hij, hij was mijn ongeluk... heeft mij verlokt... 'k ben een moordenaar...

Reepmaker boog zich over de stervende en zag met ontzetting, hoe verwrongen zijn gelaat stond.

Oh, wat leed Pol in deze ogenblikken. Nu hij op de drempel der eeuwigheid stond, kwam geheel zijn verdorven leven hem voor de geest. Hij moest sterven en durfde niet, van zielesmart, van vrees voor de eeuwigheid, van zondes Schuld niet.

Een nieuwe bloedgolf vloei de over de lippen. De rampzalige wrong krampachtig met de handen.

't Scheen, dat hij de woorden van een gebed stamelde... een gebed, eens door een vrome moeder aan een knaapje geleerd... maar nu door de bandiet bijna geheel vergeten.

Zijn doodstrijd moest vreselijk zijn. Daar lag de zo diep gezonkene, die eens de hoop zijner moeder geweest was, maar dezelfde noodlottige weg opging als die anderen daar rond hem; daar lag hij geknakt in de bloei zijner jaren. Nog jong, maar met een vreselijk leven achter zich, een aaneenschakeling van misdaden, een poel van zonde... en met welk een eeuwigheid voor zich? Gelukkig, God is barmhartig en geneigd tot vergiffenis na een oprecht berouw.

En of die stervende berouw had! Dat getuigde zijn doodsangst, welke te lezen lag in die verwrongen gelaatstrekken, dat getuigde zijn kermen om een priester, dat getuigden die enkele woorden van een gebed, hetwelk hem in de herinnering kwam.

Vreselijk doodshed na een verloren leven!

— Hij is weg! zei Rosse Sis toen de ongelukkige Pol de laatste snik gegeven had. Laten wij zijn lijk in de gracht leggen.

— 't Is een makker, sprak Reepmaker. We zullen hem medevoeren en begraven. Zwijgend namen de rovers het ontzielde lichaam op en begaven ze zich op de terugweg.

't Dode hout kraakte onder hun voeten: 't enigst geluid dat de stilte verbrak.

Wat ging er om in het hart dier booswichten, na het vreselijk toneel, dat ze bijgewoond hadden?

Dachten ze er niet aan, dat het lot van Pol ook het hunne kon worden? En wat dan! Oh, spotten met de eeuwigheid viel hun gemakkelijk, als ze veilig in hun hol zaten, rond de drinkkroes. Maar nu, in deze plechtige stilte, met dit lijk in hun midden, nu vernam men geen enkel spotwoord. Nu stapten ze heen met bezwaard gemoed, met een bang gevoel, met onrust in 't hart.

Zo kwamen ze bij hun hoofdman.

— Wat nu? vroeg deze. Een gekwetste?

— Een dode! zei Reepmaker.

— Wie?

— Pol. Alles is mislukt!

De kapitein sprong naar Reepmaker toe, greep hem ruw bij de arm en sprak driftig:

— Alles mislukt! En ge zegt dat zo kalm, zo stom bedaard, alsof 't een gewone zaak was!

— 't Is mijn schuld niet.

— Wiens dan?

— Niemands. Gij mislukt toch ook wel eens.

De hoofdman werd woedend.

— Zo gaat het niet! riep hij met een vloek. Zijt gij rovers? Met acht man zend ik u om een reiziger te vangen en ge keert met een dode terug.

— Zo ge er zelf bij geweest waart, we zouden toch dezelfde uitslag gehad hebben, antwoordde Reepmaker.

— Zwijg! Voortaan zal ik meegaan.

— Hoor eens, kapitein, sprak Reepmaker, nu ook boos wordende, we zijn geen kleine kinderen. We gehoorzamen u als onze meester, maar ge hebt het recht niet tegen ons te razen en te schelden. Ge brabbelt als een zot, in plaats van eerst te onderzoeken, wat er gebeurd is. Ik herhaal u, dat wij geen schuld hebben aan deze tegenslag.

— Kalm, kalm, zo viel de Poeldenier nu in. De baas is wat haastig geweest, dat is alles. Hij meent niet wat hij zegt. Alles is een misverstand.

Jan De Lichte zag in dat hij te ver gegaan was en beheerste zich.

— De Poeldenier heeft gelijk, sprak hij kalmer; ik geraakte

buiten zinnen door de dood van onze makker. Vriend Reepmaker, geef mij de hand. Alles is vergeten.

De verzoening werd gesloten.

De hoofdman vernam nu wat er gebeurd was. Daarna werd de dode begraven.

Vreselijk einde van een ellendig leven! Begraven in het bos door rovers, in wier midden hij geleefd had.

De bandieten vermoedden niet, dat op ditzelfde ogenblik in een gemeente van het land rond Aalst, een arme vrouw te bidden lag voor haar afgedwaalde zoon, wenende te bidden, de betraande ogen opheffende naar een kruisbeeld aan de muur, haar gebed onderbrekende door snikken, de handen smekend uitstekende...

**

Bakker Smijtens lag te bed zoals trouwens alle dorpingen, want de klok had reeds lang elf geslagen. En morgen was het voor de bakker weer vroeg dag.

Eensklaps werd er op de deur geklopt. De vrouw was het eerst wakker. Zij riep haar man, die, dronken van de slaap, half verstoord mompelde:

— 't Is toch nog te vroeg, om op te staan.

— Er klopt iemand.

— Ge droomt. Ik hoor niets.

— Luister dan maar!

Smijtens werd nu klaar wakker. Waarlijk, men klopte op de deur.

— Wat kan dat zijn? mompelde hij.

— Ge moet de deur niet open doen. Zo midden in de nacht, sprak de bakkerin angstig.

— Neen, ik zal 't venster open doen, en vragen wat dat betekent.

De man opende 't raam; hij sliep op een bovenkamer aan de straat.

— Wie is daar? vroeg hij.

— Bakker, ge moet seffens naar uw broer komen. Hij heeft een beroerte gekregen.

Smijtens had een broeder wonen even buiten het dorp.

— Mijn broeder... een beroerte! herhaalde hij verschrikt.

— Ja, ik ben een werkman van boer Loosens. Uw broerszoon heeft mijn baas opgeklopt. Ik ben gezonden om u te verwittigen.

— Ik zal seffens komen. Wacht even op mij, antwoordde de bakker.

— Wat is er? vroeg zijn vrouw.

— Staf is ziek geworden... een beroerte... ik ga er rap heen... arme jongen.

Haastig kleepte hij zich.

— Wil ik Toon roepen?

Toon was de knecht.

— Neen, antwoordde zijn echtgenote, laat hem maar slapen. Hij moet overdag veel werken. Sluit goed de deur; waarvoor moet ik vrezen?

— 't Is waar. Nu, tot straks.

Smijtens ging naar beneden en opende de deur.

Maar op 't zelfde ogenblik werd hij vastgegrepen, een hand werd zo vast op zijn mond gelegd, dat hij niet schreeuwen kon... en weldra lag hij met een prop in de mond en stevig gebonden op de vloer.

Stillekens slopen de mannen van Jan De Lichte binnen.

De hoofdman en Brandijzer gingen op hun tenen naar boven.

Op de slaapkamer brandde een klein licht.

De trap had een weinig gekraakt en de bakkerin, menende, dat haar man terugkeerde, vroeg:

— Hebt ge iets vergeten dan?

Maar dezelfde stond werd er een deken over haar geworpen, en eer ze één gil, één kreet slaken kon, lag ze daar ook met een prop in de mond en met banden aan handen en voeten.

— Nu de knecht! fluisterde de schelmenhoofdman. De kinderen moeten wij niet vrezen.

Met Brandijzer klom hij naar boven.

Toon, die in zijn eerste slaap niets gehoord had van het kloppen en evenmin van het gesprek, sliep nog vast. Ook hem te verzekeren, kostte de rovers geen moeite.

En zo waren de bandieten geheel meester in dit huis, dat te midden van 't dorp stond, meester in weerwil van gegrendelde deuren, getraliede vensters en gedwarsboomde schouwen.

— Nu aan 't werk! fluisterde De Lichte, toen hij weer beneden was. Maar stil, er zijn bureu. In alle geval, onze schildwachten staan op hun post.

De bakker werd van zijn koorden bevrijd, doch niet van zijn prop.

— Spreken moet ge niet doen, zei De Lichte stil. Dat is niet nodig. Wijs ons uw geld maar, dan zijn we seffens weg.

Smijtens schudde het hoofd, als wilde hij te kennen geven, dat er bij hem niets te halen was. Doch de kapitein liet hem een verwaarloosde dolk zien en maakte daarmee een beweging, welke aan duidelijkheid niets te wensen overliet.

De bakker echter schudde voort.

De Lichte werd ongeduldig. Met de punt van zijn dolk maakte hij een kleine wonde in de wang van zijn slachtoffer.

Smijtens rilde en deed een teken, dat de bandieten hem moesten volgen.

— Hij verandert al, fluisterde het opperhoofd.

De ongelukkige bracht zijn belagers naar de kelder.

Een der schelmen droeg het licht mee.

— Ha, sprak een der mannen zacht, hier zullen we de poen vinden.

Smijtsens duidde een steen aan.

In een oogwenk had De Lichte die opgeheven. Haastig greep hij een lijnwaden beurs. Met bevende vingers maakte hij ze los en terwijl zijn ogen van goud dorst flikkerden, stak hij zijn handen in het geld.

— We zijn weg! sprak hij. Bindt hem weer en legt hem naast zijn vrouw.

Toen dit bevel uitgevoerd was, vertrokken de dieven even stil, als ze gekomen waren.

— 't Is toch een goede avond geweest, zei de kapitein vrolijk, toen de bende buiten 't dorp was.

Pol, de gedode en reeds begraven, was reeds vergeten.

Snel vervolgden de bandieten hun weg.

**

Naast de bakker woonde Rik, de winkelier.

Toen deze de volgende morgen de winkel opende, mompelde hij verwonderd:

— Heeft Smijtsens zich verslapen? Zijn huis is nog gesloten. Ongerust rukte hij aan de deur.

— Ze is open, ging hij voort, meer en meer angstig wordende. Hij aarzelde om binnen te treden. Daar zag hij een dorpeling en riep:

— Frans, kom eens hier!

— Laten wij binnen gaan, zei de ander, toen de winkelier hem zijn ondervinding verteld had.

Beneden was alles stil.

— Er is voorzeker iets gebeurd, hernam Rik. We zullen naar boven stappen.

Daar vonden ze de bakker en zijn vrouw, nog in dezelfde toestand waarin de rovers hen gelaten hadden.

In een ogenblik waren ze ontbonden.

Dat was een gekerm, de eerste minuten, een geklaag en gejammer!

De bakkerin vloog naar haar kinderen. Ze sliepen alsof er niets gebeurd ware.

Weldra stond het dorp in rep en roer. De ontsteltenis vermeerde nog, toen men de aanslag op de notaris en op Van Daal en zijn makkers vernam. Men sprak schande over de verregeaande nalatigheid van het hoger bestuur, waardoor de rovers als het ware vrij spel hadden.

Het gerecht werd verwittigd; men stelde een onderzoek in, men hield een klopjacht in de omliggende bossen. Maar Jan De Lichte en zijn handlangers zaten veilig in hun hol, onvindbaar voor hun

vervolgers en bezig met 't smeden van nieuwe schelmstukken.

— Nu gaan we naar een andere kant dezer streek, zei de hoofdman. Met goede wil en voorzichtigheid kunnen we nog veel doen in 't land van Geeraardsbergen.

't Gesprek der schelmen werd gestaakt door de komst van twee vrouwen.

— Wie we daar hebben! riep De Lichte verrast. Sophie en Mele! Heeft de politie u losgelaten?

— 't Gerecht werd vertederd door haar schoonheid, spotte Jan de Zot. Oh, mijn hartjes, 'k heb niet kunnen slapen van verdriet over uw gevangenneming.

— Dappere gasten zijt ge! riepen de wijven. Toen we 't molenhuis ontvluchtten, zaagt ge naar ons niet om. In plaats van ons wat te helpen, liept ge allen zo rap ge maar kondt.

— En is 't u gelukt les te komen? vroeg de kapitein.

— Ja, met een gedachtenis! antwoordde Sophie. We hebben 't heet ijzer van de beul gevoeld.

— Ja, strelingen van de beul zijn altijd wat te hard, hernam de Zot.

— Ze moesten uw bochel eens met het brandijzer afschroeien! riep Mele. Ge zoudt dan wel minder praats hebben.

— 'k Zou sterven van verdriet. Zonder mijn bult kan ik niet leven.

De vrouwen vertelden haar lotgevallen.

— Wel, zei Sophie, we zeiden, dat we niet wisten, waar ge ons voerdt, dat we leunders waren en toch niet konden helpen, dat onze mannen gingen stelen. We hebben uw namen genoemd, natuurlijk valse. Mulder Luiken kwam verklaren, dat hij ons niet in zijn huis gezien had. Voor straf ontvingen we dus alleenlijk het merk van 't brandijzer, waarna we los gelaten werden. Enige speurders volgden ons wel, maar we stapten langs zoveel omwegen en over zulke nauwe paden, dat ze ons uit het oog verloren.

— Weet ge dat zeker? vroeg De Lichte ongerust.

— Zo zeker als ik u voor mij zie.

— Opperbest. Welkom bij ons!

— 'k Heb moeite moeten doen om Mele weer naar hier te krijgen, hernam Sophie. Ze wilde eerst niet.

— Wel, viel de andere vrouw in, als men zo dicht bij de politie geweest is en zo nauw met de beul kennis gemaakt heeft, krijgt men schrik van stelen. Ik vreesde reeds voor mijn leven.

— Ge moogt u zo spoedig niet laten ontmoedigen, zei de hoofdman. En past de naaste keer beter op!

— Gemakkelijk gezegd, vooral als de mannen ons in de steek laten.

— Allo, we gaan een glas drinken op deze gelukkige wederkomst.

De rovers hadden drank medegenomen naar hun hol en spoedig was het drinkgelag in volle gang.

Men begon ook te spelen. Weldra geleeleek dit onderaards hol wel een verblijfplaats van duivels. De Lichte moest nogal eens tussenkomen om twist en ruzie te vermijden, want het geestrijk vocht maakte de hartstochten wakker.

Waarlijk, de mens kan diep vallen!

Hoe ontaard waren deze rovers, hoe laaggezonken! 't Ware een geluk geweest voor Vlaanderen, zo deze lieden nooit 't licht aanschouwd hadden. En waar zou alles eindigen?

ACHT EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

MULDER VAN LIERDE.

Men was nu vastenavond genaderd, vastenavond die steeds vroeg in België met alle luister gevierd werd. Daar deze feestavond in ons verhaal te berde komt, achten wij het niet ondienstig eerst enige bijzonderheden over die dagen, welke onmiddellijk de vastentijd voorafgaan, te vertellen. Die dagen worden ook met de naam «carnaval» aangeduid.

Over de afleiding van deze naam is veel geschreven en de onderzoekers zijn het niet eens.

Volgens sommigen komt hij af van «Carrus navalis» «char naval», een schip op een wagen, die in de middeleeuwen op vastenavond rondgetrokken werd. Anderen spreken van «karn varn», wagens rondvoeren, wat onze voorouders bij de nadering der Lente deden ter ere hunner goden.

Meer algemeen is het gevoelen, dat Carnaval voortkomt van «Carni vale», «vaarwel vlees», dus afscheid nemen van het vlees, hetwelk gedurende de vasten verboden was.

Vastenavond gaf in de vele steden aanleiding tot allerlei buitensporigheden, zodat o.m. het magistraat van Mechelen in 1470 het maskeren verbood.

In vele plaatsen gingen de reuzen rond. Vele legenden toch spreken van reuzen, die hier vroeger heersten. Antwerpen o.a. zou ontstaan zijn uit een burcht, bewoond door de geduchte Antigoon, welke de schippers, die weigerden tol te betalen, de hand afkapte en in de Schelde wierp. Van daar Handwerpen, dat zich vervormde tot Antwerpen, altijd volgens de overlevering. Niet minder bekend zijn de reuzen van Borgerhout, van Ieperen, waar de bewoners bij het rondgaan zongen:

Als de grote klokke luidt
De klokke luidt
De reuze komt uit,
Keer u eens om, reusjen, reusjen,
Keer u eens om,
Gij schone blom.

Moeder zet de pot op 't vier
De pot op 't vier,
De reuze is hier,
Keer u eens om, reusjen, reusjen,
Keer u eens om,
Gij schone blom.

Moeder geef de koffiepote
De koffiepote
De reuze is zot

Refrein

Moeder geef hem 'n boterham
'n boterham
De reuze is gram.

Te Veurne en in andere steden zong men het lied wat anders.
Daarin kwamen de coupletten:

Sa moeder tapt van 't beste bier
De reus is hier.

Sa moeder stopt nu maar het vat
De reus is zat.

De begeleiders van de reus hadden de gewoonte de toeschouwers op allerlei wijze te plagen. Men gooide met appelen, welke dikwijls niet verre van rot waren, met roet, meel, men spoot water, kortom wie de reuzestoet zien wilde, moest tegen een duwtje bestand zijn. Voeg daarbij het losbranden van pistolen, springbussen, het woest gezang van benden rumoermakers en ge kunt u een denkbeeld maken van het toneel, dat de vroegere steden te aanschouwen gaven.

In vele streken was het de gewoonte, dat de kinderen met de rommelpot rondgingen, een aarden pot met een varkensblaas bespannen, waardoor men met een rietje of een stokje een ronkend geluid verwekte. Natuurlijk werd daarbij gezongen, o.a.:

Ik heb zo lang met de rommelpot gelopen,
Ik heb geen geld om brood te kopen
Rommelpotterij, rommelpotterij
Geef mij een oortje, dan ga ik voorbij.

of:

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ

en zijn zwarte Roverbende

VLAAMSE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

LEES IN DIT NUMMER HET VERVOLG VAN JAN DE LICHTÉ.

Nr 18

EERSTE JAARGANG

2 FEBRUARI 1949

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van
«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

HANS VAN HORENBEEK

JAN DE LICHTE

gevolgd
door

ABEL POLLET

VLAAMSCHE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

Gelukkig rook Snellooper lont. (Blz. 123)

ACHT EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK MULDER VAN LIERDE

Men was nu vastenavond genaderd, vastenavond die steeds vroeg in België met allen luister gevierd werd. Daar dezen feestavond in ons verhaal te berde komt, achten wij het niet ondienstig eerst eenige bijzonderheden over die dagen, welke onmiddellijk den vastentijd voorafgaan, te vertellen. Die dagen worden ook met den naam « carnaval » aangeduid.

Over de afleiding van dezen naam is veel

geschreven en de opzoekers zijn het niet eens.

Volgens sommigen komt hij af van « carrus navalis » « char naval », een schip op een wagen, die in de middeleeuwen op vastenavond rondgetrokken werd. Anderen spreken van « karn varn », wagens rondvoeren, wat onze voorouders bij de nadering der Lente deden ter eere hunner goden.

Meer algemeen is het gevoelen, dat Carnaval voortkomt van « Carni vale », « vaarwel

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ
EN ZIJN ZWARTE ROOVERBENDE

gevolgd door

ABEL POLLET
EN DE BENDE VAN HAZEBROEK

INHOUDSTAFEL

Jan De Lichte

	Blz.
Jan De Lichte	3
De samenzwering	6
Baru	11
De bevrijding	14
Weg met den kapitein	19
Het eerste proefstuk	26
De samenkomst	31
De berechting	39
Het tweede proefstuk	41
Het bezoek bij den pastoor	44
De aanslag op de postkoets	47
Het geheim	53
Nieuwe plannen	57
De aanval van Jan De Lichte	60
De verloofde	67
Weer bij Livina	71
De bruid van den roover	74
Arme Frans!	79
Teruggevonden	85
De baanstroopers	88
Het bezoek bij den baron	93
De bruiloft	101
De aanslag bij den maalter	107
De bruid	112
Het gestoorde huwelijksplan	115
Nieuwe schelmerijen	118
De uitvoering	123
Mulder Van Lierde	129
Verraden	135
Een sterfbed	140
Een oud bekende	143
Te Nazareth	148
De trouwelooze dienstknecht	154
Een klein woordje geschiedenis	158
Verdeeldheid	164
Jan De Lichte in de klem	170
In « Den Engel »	172
De aanslag op de herberg	176
Te Oudenaerde	183
Een helsch plan	186
Bij de Zigeuners	190
Twee aanslagen	193
Twee schelmen	197
Op 't Wolvenhol	202
Booze voorgevoelens	206
De kinderroof	210
Opzoekingen	213
Aan het ziekbed	218
In « De Duif »	220
Van Meerdal en Dick	225
Te Brussel	231
De misdaad ontmaskerd	236
De zieke	239
De pijnbank	240
De Zinnelooze	245
Gevonden!	252
Verder onderzoek	252
Thuis	256
Schrik	261
De kinderbeul	263
In de val	267
De schaking	271
Het gezin van Elza	276
Een onaangenaam bezoek	278
Een ongeluk	280

	Blz.
LXVI De geschaakte	282
LXVII Een misdadig plan	283
LXVIII De schipbreuk	286
LXIX De zeeschuimer	288
LXX Het bewijs van den schurk	293
LXXI Een monster	295
LXXII Martha en Alfred	297
LXXIII De ontvluchting	301
LXXIV Nog Martha en Alfred	303
LXXV Naar 't gerecht	307
LXXVI Alfred's belofte	310
LXXVII De moordpoging	312
LXXVIII Blankenberge	317
LXXIX Beschipdag	318
LXXX Kasper, de Zeebeer	321
LXXXI Een kort gevecht	323
LXXXII De Roeschaard	326
LXXXIII 't Gestoorde feest	329
LXXXIV De schipbreuk	331
LXXXV Zielenadel en snoodheid	334
LXXXVI De doodgewaande	337
LXXXVII Op zoek	339
LXXXVIII De zeeschuimers aan 't werk	341
LXXXIX 't Gerecht	344
XC De Ronselaars	346
XCI Gevangen	348
XCH Jacques' list	351
XCHH Naar Vlaanderen terug	354
XCIV Naar de hut	356
XCV Een drama	359
XCVI Weer op « Zorgvliet »	362
XCVII Een zonderlinge ontmoeting	364
XCVIII Een smartelijk wederzien	366
XCIX De oude Huysman	368
C In de kroeg van Slina	371
CI De wraak van Rolf en Jacques	374
CII De vergadering te Wenduine	376
CIII Naar 't heksenduip	379
CIV De vliegende Hollander	383
CV De bijeenkomst	391
CVI De zaken	394
CVII De Huysman's	397
CVIII Ontmaskerd	399
CIX Te Wenduine	402
CX Marie en Peter	403
CXI Vereenigd	404
CXII Iets over smokkelen	404
CXIII Rond Thielt	413
CXIV Verdwaald	414
CXV Ieder op zijn eigen	421
CXVI Rond Eekloo	424
CXVII Nieuws	428
CXVIII Wraak en verzoening	432
CXIX Naar de bende terug	438
CXX Rond Deinze	441
CXXI De poets	446
CXXII In « Den Katuil »	450
CXXIII In 't gevang	454
CXXIV IJzeren Simon	457
CXXV Ontsnapt	458
CXXVI Een bezwaard geweten	462
CXXVII Smartelijk wederzien	466
CXXVIII Een ernstige waarschuwing	469
CXXIX Nog de Zigeuners	473
CXXX Te Mechelen	477
CXXXI Het plan	480
CXXXII Een zonderling	485
CXXXIII De vergadering	489